

וארטיס לראש השנה

שנהיה לראש ולא לזנב. יש לעניין מה הפכילות הזאת הרי גם שנהיה לראש וגם לא לזנב למעט שלא נהיה גייב זנב לאריות כמי"ש באבות והוי זנב לאריות וזה רק בתור עדיפות מראש לשועלים בוודאי עדיף להיות ראש לאריות אל תהיה ראש לאריות. ריי"א איבשיץ.

הטעם שראש השנה הוא בא' תשרי. כתוב בפסיקתא שהוא משום שהעולם נברא בכה' אלול והאדם הראשון נברא בא' תשרי ובאותו היום הוא חטא והקב"ה דן אותו באותו היום וזכאי בדימוס, לכן כל שנה הקב"ה דן אותו באותו היום והוא זכאי בדימוס, והדברים תמוהים הא אדם הראשון לא יצא זכאי, שהרי הוא נענש קשה מאוד שנגרר עליו מיתה ובזיעת אפיק תאכל לחם הקב"ה גירשו מגי"ע? ועיי"ק הרי אנתנו גייב לא יוצאים זכאים בדין ובקושי מקבלים שנה נוספת והיא בדרך כלל מלאה בתלאות ויסורים! וי"ל שהדבר דומה לאדם שהיה לו מפעל משגשג ומצלח מאוד, באחת השנים הוא שם שם מנהל עבודה וסמך עליו בכל אן בסוף השנה הוא גילה שהמנהל הוזיח הכל ולא טיפל בכלום והמפעל היה בקריסה מוחלטת, אז מה אמור לעשות בעל הבית? לתת מכתב פטורים מייד. אבל כשהמנהל הוא בנו של בעל הבית אזי הבע"ב לא יזרק אותו לגמרי אלא מעביר אותו לתפקיד אחר שאולי הוא ין יכול להצליח בו. וכך היה עם אדם הראשון למרות שמעל לגמרי בתפקידו, הקב"ה לא יגלגל אותו ממחמדו למעל הביא לו תפקיד שונה בעולם שברא והעביר אותו למטבצת אחרת. וזאת בקשתי מהקב"ה שידון אותנו וישאיר אותנו כאן בעולם למרות שמעלנו בתפקיד ויתן לנו חיים להצליח בתפקיד לפי יכולתנו.

האם יש רמז כל שהוא בתורה שראש השנה הוא יום הדין. הנה כל המועדים והרגלים הכתובים בתורה נאמר בהם יום ובחמישה עשר יום וביום הביכורים וכדו' לבד מר"ה ויי"כ שלא נאמר בהם יום, אלא נאמר בהם בחודש השביעי באחד לחודש ובעשור לחודש בלי יום, והיינו רמז מה שאמר דוד למשפט עמו היום והיינו שבימי המשפט עמדו - לשון שתיקה מהמילה היום. רוקח.

שתי בבית ה' כל ימי חייו וגו' ולבקר בהיכלו. ישנם כמה פרושים שנאמרו על המילה ולבקר בהיכלו. נביא חלק מהפירושים המתוקים שבהם. יש אומרים לבקר בהיכלו הכוונה כל בוקר לבקר בבית מדרש וזהו היכלו. רבי שמואל רזובוסקי מבאר שהכוונה היא ביקור שאדם ירגיש בלימוד כמו שהוא מבקר, כאילו פעם הראשונה שהוא לומד, שהשביעי בבית ה' כל ימי חייו תמיד יהיה כמו הפעם הראשונה עם כל הגשמאק כמו היום הראשון של הזמן. ויי"א עי"פ רש"י שאומר שזה מלשון ביקור בין טוב לרע. ויי"א י"ל שהביקור הכוונה לביקורת שלי שהשתכלות שלי על העולם תהיה בהשקפה של תורה, והיינו שבבית ה' גויי כדי שאני אבקר כל עניין בהיכלו, דהיינו בהשקפה של בית מדרש.

אימתי ראש השנה. במדרי"ך דברים ב' י"א איתא: שלש מלאכי השרת לפני הקב"ה ארבעים רי"א השנה ויום הכיפורים, אמר להם הקב"ה אני ואת נרד למטה. ולכאורה צריך להבין מתי התשובה שענה להם הקב"ה? מבאר רבי יחודה אסאד החסר נפלא: ידוע הכלל של 'לא אדור ארשי' ראש השנה אינו כל בימים א' ד' ו' וידוע המדרי"ך שפוטם שכשיש דין למטה בעוה"ז אז אין דין למעלה. ומכיוון שזמן ישיבת בי"ד כאן הוא בב' וה' (מגילה ובכתובות ועוד) ממילא בימים האלו לא דנים למעלה. ואי"כ אז מה ששאלו מלאכי השרת מתי יהיה ראש השנה, הרי בימים א' ד' ו' לא משום לא אדור ראש, ובימים ב' וה' לא משום דאין דנים למעלה כי דנים למטה. וגם ביום ג' לא, משום דאין חיל יוי"כ ביום ה' ואין דנים למעלה בה'. וכן בשבת דאין יחוי"כ יחול בשני ואין דנים למעלה בב'. אז מתי דנים? לכן אמר להם הקב"ה אנו נרד למטה, ואי"כ יכול להיות בב' ג' ה'.

באין מליץ יושר מול מגיד פשע. יש להקשות האם אכן אין שום מליץ יושר מול מגיד פשע! האם אין לנו שום זכות מכל השנה האחרונה האל מכתב בחז"ל אפי' אחד מניי אלפי יגיד

לאדם יושר? וי"ל שלצערנו את העבירות והתאוות שלנו כאמירת לשחי' רע וכו', או עושים זאת בזכות עיסיונות שזה בורא מלאך רע נורא, שבביל זאת דבר צריך גם מצווה שתהיה באותה רמה שתברא גייב מלאך כזה גדול ורם שיוכל להתחרות במלאך המשחית שנברא מהעבירה, וכה מליץ יושר שתהיה מצווה בשלימות כמו העבירה זה אין לנו עלצערנו.

באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חק ומשפט וצדקנו במשפט. יש עי"ז ביאור מאוד יפה: הנה בגלל שבאין מליץ יושר היינו שאף אחד לא מליץ עלינו יושר וכולם דנים אותנו לחובה. אזי תגיד ליעקב דבר חק ומשפט, ומהו החוק והמשפט? שסנהדרין שכולם חייבו הר"ר פטור. לכן וצדקנו במשפט.

ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם את יצחק על נבי המזבח. למה כתב שנעקד עי"ג המזבח י"ל שמסתבר שהמזבח היה ל' טפחים ורחב ד"א ואברהם קיים כל התורה, והמעשה הזה נעשה ביו"כ בוודאי אברהם לא עקד לפני המזבח כי היה עובר על איסור הוצאה מרה"י לרה"י, לכן ייקק שעקד על המזבח. ולכן הוצרך גם לומר שהאיל שנמצא נאחו בסקב בקרניו כי בלאו הכי יש בעיה של צידה וכעת הוא ניצוד ועומד.

לפני התקיעה אנתנו אומרים למנצח לבני קרח מזמור. הטעם שנבחר המזמור הזה בדווקא בשעת השיא, ברגע הנשגב והמרומם ביותר בר"ה, (למרות שיש הרבה מזמורים אחרים שמוזכר בהם שופר), אומר רבי דוד פוברסקי, שהמזמור הזה מלמד את כולנו איך צריך להתנהג בזאת שעה גורלית. כי הנה רוב בני"א יש להם הרבה טחאים, וכשמגיע אל השנה יש להם זאת הרגשה רעה, האם אני אחזור שוב, הרי אני סוי"ס רואה שאני לא עומד בזה, מה אני, שקר?! והתשובה לזה היא ממעשה דבני קרח, שהיו מראשי המרד במשה ובתורת ה', והם טחפו אחריהם בשיא רשעותם את קלה ה', הם, שעברו עוון הכי תמור בהיסטוריה (שהקב"ה לא מחל להם אפי' על יונקי שדיים) שבו בתשובה ברגע האחרון ניצלו מאסון כבד נורא, יש כאן עידוד גדול לחזור בתשובה אפי' כשנראה שהסיכויים אפסו וכבר נואחרו. ולכן אומרים דווקא מזמור זה.

לשמע קול שופר: הנה מצינו בהלכה שצריך לכסות השופר בשעת הברכה (אי"ר. מטי"א ועוד) והטעם בזה, אומר האבני נזר, משום שבהכרח על השופר מברכים לשמוע קול שופר ולא לתקוע בשופר, ואפשר שהוא בושת השופר שהברכה היא על הקול, וכעין שמצינו שמכסים החלות בשעת הברכה על היין משום בושת החלות. אבני נזר.

בחצוצרות וקול שופר הרעו לפני המלך ה'. יש לדקדק מה טעם נכתבה בשופר המילה קול שופר בשונה מבחצוצרות שהזכיר רק הכלי בלבד? וי"ל שזהמשך הפסוק הוא לפני המלך ה', והנה השופר רק מעורר זכות אילו של יצחק וזה לא נצרך בבית המקדש לפני ה' כי שם היה מקום העקידה ואין לך זכותות יותר מזה, ואילו קול שופר מעורר זכות קבלת תורה (רס"ג הובא בחכמת שלמה תקפו) ולכן צריך להזכירו במקדש על חתם שופר.

והיה ה' למלך של כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. יש לפרש ד"ז עי"פ ר"ה יז שנים מידות של רחמים נפתח ב- ה' ה', כי ה' הראשון הוא על קודם החטא, ולמה צריך כפרה על קודם החטא כי הוא כפרה על עי"ז שהקב"ה מצרף בזה מחשבתו למעשה, ולכן כשיהיה ה' למלך על כל הארץ ויתבטל העי"ז אזי ה' יהיה אחד ושמו אחד כי אין חטא של עי"ז אז הני מידות יהיו רק ה' אחד. עיני שמואל.

מלך מוחל וסולח לעוונות עמך בית ישראל ומעביר אשמתנו וגו'. יש להקשות מדוע מנדלים בין האשם לעוון, היה צריך להיות כתוב ולעונות ולאשמות בית ישראל, ולמה הבדיל ביניהם? וי"ל, אומר המשך חכמה, שמצינו ברמב"ם מעשה הקרבנות א' ד שכתב שאשם אינו מכפר בציבור אלא ביחיד כי אין אשם בציבור ולכן לא הזכיר אשמתנו ביחד עם העונות שאשם בציבור.

הגמ' בר"ה אומרת למה תוקעין ומריעין כשהם יושבים, ואח"כ כשהם עומדים שוב תוקעים ומריעים. מתרצת הגמ' כדי לערבב את השטן ואומר שם רש"י שלא יטשין.

מאמרי מוסר וסיפורים בענייני הימים הנוראים

באזכרה גדולה מאד. בשעתו זה היה נראה כדבר הכי קשה בעולם. אחרי שלשה חודשים מאותו מקרה חזרנו לרופא שליווה אותנו. יש טיפולנים שנים כדורים יותר פשוטים, ויש זריקות שותן יותר משמעותיות. הרופא התחיל לרשום את הזריקות. אמרתי לו: יש לי בקשה אפשר להתחיל עם כדורים? הוא הסתכל עלי כאילו השתענתי. שאל אותי: בשביל מה אתה רוצה אותם, אתם כאן הרי בשביל לעשות טיפול רציני - לקחת כדורים זה כאילו לתת אקמול למי שצריך הרדמה. הסברתי לו שעוד שבוע ראש השנה. בראש השנה לקדוש ברוך הוא גוזר על האדם גזר דין חדש. אנתנו רוצים לפעול בכוח התפילה. יש אמנם חובת השתדלות, אבל לזה מספיקים הכדורים הפשוטים. היינו בהדסה הר הצופים, שם מקומה שישית רואים את הר הבית. לקחתי את אשתי לחלוק, הצבעתי ואמרתי לה: הישועה שלנו לא תצמח מפה - היא תצמח ממש. הסברתי לה אז - אנתנו נפעל ישועה מכח תפילה, מסוג תפילה שוודאי תתקבל. אחרי יום הכיפורים של אותה שנה, כשבועיים אחרי אותה פגישה עם הרופא, התבררנו בבשרות טובות. ברוך השם!!! כשחזרנו לרופא, הוא החל לומר: 'אז חזרתם להתחיל

וכשישמע שישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו. ויש להבין האם בגלל שישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו ואין לו אפשרות לקטור על עם ישראל? מתרץ הרע"א עי"פ חז"ל (יומא פו:): שבתשובה מאהבה זדונות נהפכים לזכויות. ועי"כ כשהשטן רואה שישראל מחבבין את המצוות היינו שמקימים את המצוות מאהבה מסתמנים טענותיו כי הוא לא רוצה לומר את פשעי עם ישראל כי זה נהפך לזכות.

הגמ' בר"ה לב: אומרת מפני מה אין ישראל אומרים שירה בר"ה ויו"כ, כיוון שאפשר שמלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתיים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה!?! וקשה הא קיי"ל להלכה שאוכלים ושותים ושמחים בר"ה וכן מסתפרים בער"ה כדי להראות שאנתנו בטוחים בחסדו ית', וד"ז הוא סתירה לעניין זה ששירה אנתנו לא אומרים וי"ל, אומר הרב אלישיב, עי"פ הפסוק ואני בחסדך בטחתי יגל ליבי בישועתך, היינו שאנתנו וטוחים בקב"ה, אבל 'אשירה לה', מתי אנתנו שרים לה? רק כי גמל עלי, רק כשהגיעה הישועה. ולפי"ז הכל מיושב אנתנו צריכים לעשות הכל כדי להראות שאנתנו בטוחים בחסדו, לאכול, לשתות, לשמוח, להסתפר, ולכבס את הבגדים. אבל השירה תהיה רק אחרי הישועה.

וארטיס ליום כיפור

מלך מוחל וסולח לעוונות עמו בית ישראל ומעביר אשמתנו בכל שנה. וקשה מדוע אין כוללים הכל יחד מוחל וסולח לעוונות ולאשמתנו? וי"ל דכתב הרמב"ם (מעשה הקרבנות א' ד) שאין קרבן אשם בציבור אלא ביחיד ולכן באשמותינו לא הוסיף בית ישראל. משך חכמה.

הנה ידוע שמצוות התשובה היא מצווה גדולה ונשגבה ועי"י נמתיים כל עוונות האדם והוא נהפך לנקי. ולפי"ז תמה הנובי" (אוי"ח קמא לה) למה לא מועילה התשובה לחוטא שעב, גם כדי לפטור אותו מעונשי ב"ד של מטה, שהרי הדין הוא שאדם שמחלל שבת לא יעזור כמה סינונים ותעניות ותשובה שיעשה, בכל מצב יסקלו אותו, ולמה? הרי נתכפר לו הכל בתשובה ויש דין שנקי וצדיק אל תהרוג. יש הרבה תרוצים לשאלה הזאת, נביא כאן את תשובת רבי צדוק הכהן ואלו דבריו, שמטרת העונש היא לא רק לכפר, אלא גם להרתיע אנשים שלא יעשו עבירות. ואם התשובה תפטור גם מעונש בי"ד, אזי לא תהיה לחוטא מספיק הרתעה, בשל הידיעה שכל דרך להיפטר מהעונש עי"י תשובה.

נאמר לגבי יוי"כ (ויקרא כא לא) כל מלאכה לא תעשו, חוקת עולם לדורותיכם. ובפסוק לב. לגבי צום כתוב ועניינים את נפשותיכם ולא כתוב חוקת עולם לדורותיכם. אומר האור שמח שזה מרמז לגמ' במי"ק ח. שבשבת חונכת בית המקדש עי"י שלמה המלך באותה השנה לא צמו ביו"כ משום תונכת בית המקדש אבל מלאכה לא עשו. וזה מרומז בפסוק שלפנינו לעניין מלאכה זה לחוקת עולם, אך לעניין צום זה לא לחוקת עולם.

וסלחת לעוונות כי רב הוא. יש להקשות האם בגלל שעוונותינו רבים לכן וסלחת לעוונות, ריבוי העוונות הוא סיבה לסלוח? וי"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ, שהנה נפסק בשו"ע כמו בר שמודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור. והרי מבואר בגמ' (חגיגה טז.) שכשדאם מתוודה על מעשי יש שני מלאכים שמעידים עי"ז, ואי"כ לו קרא מודה בקנס ואח"כ באו עדים, ולפי רב צי"ל פטור, דאם נאמר כשמואל אז צריך להיות חייב. וזה אנתנו אומרים כי רב הוא, כי נפסקה הלכה כרב פטור ולכן תחוס עלינו ותפטור אותנו.

על חטא שחטא לפניך יודעים ובלא יודעים. לכאורה היה צריך קודם לבקש על העבירות הקלות והיינו בלא יודעים שהוא שוגג, ורק אח"כ לבקש על החמורות שהוא יודעים והיינו מזיד? ותירץ ע"כ בעל הקיצושי"ע שמואב בוגטין ז'. שלצדיק אין הקב"ה מביא תקלה גם לא בשוגג, ולכן הסדר שנתכת הוא לפי סדר עשיית החטאים. קודם נכתב החטא של יודעים שהוא חטא במזיד משום שרק לאחריו נעשה החטא של הלא יודעים שהוא שוגג.

טיפולי? אמרתי לו: לא, ברוך השם יש לנו בשורות טובות. הוא היה מופתע, ואמר: 'אני רואה שיש אלוקים' כשיש לאדם השתדלות שנראה לו שאפשר לטפול עליה, זה לוחק ממנו את האפשרות להגיע לתפילה כזו. ויש לבלב תקוה להצליח בדרך הטבע. לפעמים יש למעט בהשתדלות, כדי שהתפילה תהיה מתוך הכרה שרק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור. יהודי הגיע מאופקים לרבי חיים קניבסקי על מנת לשאול בעצתו. שמשכנס פינמה החל לגולל באזני רבי חיים את כל הבעיות הרפואיות שיש לו ולבני ביתו, את הפתרונות שמציעים לו הרופאים, ואת עלותם הגבוהה שאין באפשרותו לממנה, את החוסר בפרנסה שקיים בביתו, את ההצעות שמציעים לו למציאת מקום עבודה, תוך שהוא מפרט את המעלות והחסרונות שיש בכל הצעה. בסיום דבריו שאל: מה לעשות? איזו עצה לקחת בנוגע לכל בעיה? נענה רבי חיים ואמר לו: אתן לך הצעה חדשה שיש בכוחה לפתור את כל הבעיות גם יחד! התפלל טוב בראש השנה! זה יפתור לך, בעי"ה, את כל הבעיות! בלי שמתפללים לא שייך לקנות קנין בשום דבר! כל מעלה שרוצים לזכות בה צריך להתפלל על כך! אפילו על דברים קטנים חייבים לבקש!

כאשר נשאל רבי חיים מהו שיעור התפילה מהו שיעור תפילה: ענה רבי חיים דקה אחת. כי העיקר בתפילה זו בקשה האמיתית מעומק הלב. כי איכות התפילה נמדדת בכוונה שמכוונים בה. והיה מוסף בשם הטיטילפלר שהזמן להשתדלות לפרנסה ולשאר העניינים, הוא בימים הנוראים, בימי הדין והמשפט ראש השנה, יום כיפור, והשענה רבה. אז נגמרת ההשתדלות. אחרי זה נשאר לאדם להיזהר ולהישמר שלא לקלקל את הדברים הטובים שנגזרו עליו, שלא יקרה בידים את הפתקא טבאי שלו. אמר רבי שלמה קנייבסקי, כי שמעו מרבנינו לא פעם, שבפרשה צריך להשקיע יומיים במנהג בלבד – בשני הימים של ראש השנה.

עצה לזכות בדין
בתוך העולון הגשמי בנינו פרי"ש מופיע בתרומת הדשן, כשיהודי מרבה בחסד בימים אלו הוא מכריע את גור דינו לטובה. וסיפר רבי מיכל יהודה ליפקוביץ על הסבא מסלבודקא שהיתה שנה אחת שנשא בחודש אלול כמה שיערות מרוממות ודיבר דברים מטלטלים על עומק הדין עד שכל הלבבות רעדו מפחד. ואז

הארות בענייני

שאלה: ערב ראש השנה כל שנה זה יום עמוס. על מה לא לוותר באותו היום? **תשובה:** בטור סימן תקפא כתב שעיי"ה התענית של חצי יום בערי"ה נמחלים שלש מעונותיו של האדם. והמהרש"א בברכות לב: כותב שאיגרתא דתעניתא צדקה, ורק עיי"ה צדקה נחשב שבט. (ויש להוסיף שמובא בשם רבי חיים יוטל שבערב ראש השנה אפשר לעשות פדיון נפש עיי"ה שספרו 160 שקל בשקלים שמור לעי"ה ועושה עיי"ה כפרות ואז בהגיע חג הסוכות הוא מחלק לעניים, ויש שכתבו שהעושה זאת מובטח לו שמשלים שנתו) והרמ"א בסוף השקנים עשה הוסף שנהגו לילך על הקבורות בערי"ה להרבות שם בתפילה והטעם, אומר המשגיב כי שם התפילה נשמעת ביותר. וראוי להוסיף שתפילה זה הפתרון לכל הבעיות. החזו"א היה אומר שהוא לא מכיר בעייה שאי"ה לפתור אותה בעשר דקות והוא עיי"ה תפילה. וכמוכן שצריך שיהיה בלב נשבר. רבי חיים פלאגי בספרו מועד לכל חי מביא סגולה נופת למחילת עוונות: לקרוא בערב ראש השנה מתחילת פרשת כי תבוא ועד סוף פרשת מקרא ביכורים ומוסיף רבי חיים פלאגי שהעושה זאת בערב ראש השנה הקבדי"ה מוחל לו על כל העוונות.

שאלה: מה היא העצה הכי פרקטית והכי טובה לזכות ביום הדין? **תשובה:** להיות מעביר על מידותיו ולוותר. החפץ חיים המשיג זאת ליהודי ששלח את שני בניו למרחקים ונתן לכאוי"א מהם די מחסורו, אחד הילדים לא התנהג כראוי והתגרה באחיו עד שנטל לו מחלקו. האח הנעשק היה חכם ואמר למה לי לריב עמו, הרי אבי בוודאי ישמע מזה וישיב לי את חלקי האבוד, כי לאבי לא חסר כסף. כמוכן כשהאב שמע זאת הוא מיד חיבק ונישק את הילד המוותר, ואי"ל כעת אותו מבזיזות שהיו אומרים להילדים שרבים, כעת את לך כבפלים. כך הקב"ה אנו בניו וכשמותיהם הוא מחזיר כבפלים. הרב הבאי רבי הלל זקס בשם החי"ח שאמר אילו היה כח בידי הייתי עובר מבית לבית והייתי אומר לכלולם על המרחם על הבריות מרחמים עליו מהשמים. אל להתעלם מהאבא של השני, להתחבר לזה רגשית ועיי"כ נזכה שירחמו עלינו מהשמים.

עוד רעיון יפה: רבי אברהם קסלר חיבר ספר נוטרי אמן, והוא מספר שהתקשר אליו יהודי מארה"ב והוא בכה שיש לו ג' צרות טובות מאוד. א. הוא נשוי כעשר שנים ואין לו זשי"ק. ב. כל עסק שהוא אנוג נכשל ואין לו פרנסה. ג. כעת ג' ילדיו לא גידול והוא נמצא במצב מסוכן והוא מבקש שיגשו לשאלו את הרב שטיינמן מה עליו לעשות. הרב קסלר ביקש מרבי משה שטיינמן שישאל את אביו מה לעשות. והרב שטיינמן הבניא את הסיפור הידוע שהובא במדרש, על אחד שהיה מנגן יפה לפני המלך והמלך מאוד אהב את נגינותו, ותמיד כשהיה המלך עצוב היה נקרא המנגן לפניו לנגן לו את המנגינות האהובות על המלך. לימים הגון נתפס במעשי פשע ונגזר דינו למות, אך המלך חנן אותו כי לא רצה להפסיד את נגינותו, הדבר חזר ונשנה וכל פעם המלך חנן אותו, והנה יום אחד בשעת הפשע נקטעו אצבעותיו של הגון, מיד כששמע עיי"ה המלך חנן התרגו אותו מיד כי אין בו תועלת. וההמשל. הקב"ה ממי"ה אוהב מאוד את המנגינה הנקראת אמן יהא שמיה רבה מבורך, והוא מבטיח לה המנגינה הזאת חנינה למרות שנגזר גז"ז למות. כעבור שנה הוא התקשר לרב קסלר שהוא נפקד ומצליח מאוד בעסקים והגידול... כלא היה.

שאלה: הנה אמרו חז"ל שצדיקים ורשעים נחתמים לאלתר זה לחיים וזה למיתה בינונים תלויים ועומדים עד יו"כ. זכו נכתבים לחיים, לא זכו ר"ל. ויש לקשות עיי"ה קושיות א. הרי הרבה צדיקים גומלים מתים והרבה רשעים גמורים חיים. ועוד שכתוב שאדם נידון בר"ה ונחתם דינו ביו"כ, משמע ע"ה שזק מתייחס לכל אדם. ועוד שיוצא מהימרא הזאת שרק בינונים שהם מחצה על מחצה נידונים ביו"כ. ולא מסתבר כי כמעט אין כאלו בני אדם שבדיק יש להם מחצה על מחצה זכויות וחובות ובשביל הקצת אנשים האלו עושים את יו"כ? **תשובה:** על השאלה הזאת עמדו הרבה מהראשונים ובראשם התוס' הראי"ש והרמב"ן. התשובה הרווחת על כלל השאלות הנ"ל, שצדיקים הונוה בדין ורשעים בדין, היינו שיש מי שנכתב למיתה אפי' שהוא צדיק והיינו רשע בדין שהורשע בדין. ויש שהוצדק בדין ואפי' שיכול להיות רשע. ומאידך רוב רובם של העולם הם בינוניים היינו שלא הוכרע דינם עד יו"כ.

שאלה: הנה ידועים דברי הגרי"ח מוולאז'ין שבר"ה יש לבקש רק על מלכות ה', וכדברי הזוהר שלא המבקשים

בבת אחת אמר הסבא העצה היחידה להינצל ביום הדין היא להקדיש בברכת טוב לשני, לחייך לכל אחד ולהאיר פנים לכלל. **וכך למדנו? י"ל ע"פ מעשה שיהיה.** מעשה בעסק מצליח, שעובד בו הרבה פועלים. אע"פ בשנה ישב בעל העסק עם המנהל וערך את חשבונותיו. דנו על כל עובד כמה העלות שלו לצד הרווח שהוא מביא לעסק והאם כדאי להמשיך להעסיקו בשנה הבאה. יום ניהול החשבונות היה מבחן לעובדים. היה ברור לכל שמי שרווחי לעסק – יישאר בתפקידו ומי שלא – מפוטר. כל העובדים ישבו בעל העסק השיגה לקראת היום הגורלי. ביום המבחן ישבו בעל העסק והמנהל וערכו חישובים. ואז גילו שיש עובד אחד שאינו יעיל מספיק לעסק. עלות אחזקתו אינה תועלתית ביחס לרווח שהוא מייצר. על בעל העסק כבר רמז למנהל העבודה שהוא מפוטר. אלא על פתאום מנהל העבודה קם והתנגד לפיטוריו. הוא בשום אופן לא מסכים עם בעל הבית. והזאת היתה הפעם הראשונה בהיסטוריה שדבר כזה קרה, מעולם המנהל לא התנגד להחלטות של הבעי"ב. ולתמיחת בעה"ב

ימים נוראים והעבודה בימים אלו. ערוך בדרך שאלות ותשובות

חיים ומזונות הם ככלב האומר הם הב ושוכחים את שמו המוחלל של ה'. השאלה היא האם גם בזמנינו כך צריך לנהוג? **תשובה:** מתפקידנו בר"ה הוא להמליך עלינו את הקב"ה, והיינו שכל מטרתנו בעולם זה לעשות רצונו יתברך, ואני כלום, וכל הצרכים שלי מתגמדים כשהו נמנש ברוצן ה'. רבי ישראל מלסנט חידש לנו שדברי הזוהר נאמרו רק בדורות הראשונים, אבל בדורות שאחד שיש לו קצת קשיים בפרנסה הוא כולו טרוד בזה, אפי' אם נבקש על דברים שגשמים כפרנסה ובריאות זה המלכה של הקב"ה, כי אנוהו מרגישים שהקב"ה היום קובע את עתידנו וזה גופא המלכה. משאי"כ בדורות ראשונים שאנשים היו יכולים להתרכז במלכות שמים ולשכוח מכל העולם. וברור שצריך לבקש שהי' מלכות ולשמוח במלכות אבל החידוש הוא שגם בקשה על צרכים פרטיים היא מלכות, משום שמביעים בזה את ההכרה שרק הקב"ה בכוחו לעזור לנו. **ומותר וצריך לבקש בקשות פרטיות אפי' בפה ובשבת,** כן פסקו החזו"א והרב אלישיב. וכותב רבי שלמה קלוגר שהדרך לקבל שנה טובה ומתוקה זה עיי"ה שאנו מאמין בכל לב שהקב"ה יכתבנו לטובה.

שאלה: מתי הזמן לבקש בקשות פרטיות? **תשובה:** לבד לפני הקדמונים בהם מוזכר להדיא יכירנו לחיים וכוי לבקש לפני היום לרצון האתמר בסוף אלוקי נצור. ולפני שמבקש יודה על מה שקיבל כל השנה, ויבקש שהקב"ה יחון אותו במתנת חנים ויתן לו לעשות את תפקידו בעולם הזה גם השנה, ללא בעיות של פרנסה, ויצער גידול בניים, ושיכול לעבוד את ה' בלי הפרעות. עוד זמנים מסוגלים מאוד לקבלת התפילות הבאנו בשבוע שעבר: ברכת כהנים שאז התפילה מתקבלת אפי' שלא הולך בחוקות ה'. וכן בפתיחת הארון, ובהגבהת התורה.

שאלה: האם בתקיעות זה זמן לבקש? **תשובה:** תקיעות הוא זמן מסוגל מאוד, וזהו הזמן שבו דנים את האדם וזה זמן של יודיו ותשובה והוא עת רצון גדול לשוב בתשובה, ואפשר אז לשוב בתשובה גם על דברים שבזמן רגיל קשה מאוד לשוב עליהם כגון חטאים הרבים. החסידים נהגו אז לומר יהי' המודפס, אך בשיבטיות (הליטאות) לא נהגו לומר בפה כי אם להרהר בתשובה ולהתודות בלב. וכמוכן שלאחר כל זה יכול להרהר בקשות בלביו. ויש להוסיף שעיקר התיקון בתקיעת שופר הוא התשובה של האדם.

שאלה: במה יש להרבות בימים אלו? **תשובה:** מפורסם שכל גדולי האדמו"ריים הרבנים והחכמים מנצלים כל רגע לאמירת התהילים. והתפרסם שהגרי"ח בברסיק היה נוהג לומר התהילים במשך כל היום ברחי"ו. ובאר שביים זהה הדבר דומה לאדם שהתברר לו כי בנו שאך אתמול היה בריא, כעת הוא נמצא במצב סכנה, וכן כל עניין פרנסתו ושאר הדברים נמצאים כעת על כף המאזנים, ובכזה זמן אומרים התהילים. ואפשר לראות אצל הגרי"ח קניבסקי שמנצל ביום רי"ה ויו"כ כל רגע לאמירת התהילים, וידוע שכל רגע מדוקדק אצלו ואעפ"י בעשי"ת הוא גומר כל יום את כל הספר התהילים. ולפניו בר"ה ויו"כ יש לנו מסורת מגדולי הדור לנצל כל רגע לאמירת התהילים. (מלבד הלימוד והסדרים הקבועים ללימוד אבל זמן מיוחד מוקדש לאמירת התהילים) ובעשי"ת מי שיכול להספיק מחוץ לסדריו בזמנים הפנויים ורואי ראוי להוסיף עוד פרק, כי כל מעשה קטן שנעשים בימים אלו משפיע המון על השנה. וכתבו הקדמונים שהכוח שיש ליחיד בעשי"ת הוא ככוח הציבור. (ורבי אליהו בידרמן מביא בספרו באר הפרשה סגולה גדולה לכל העניינים בלימה הראשון של ראש השנה לומר ב' ספרי תהילים בדרך ויבקש מה שרוצה ויוראה וישועת).

שאלה: מובא בשם האריז"ל שמי שמוריד דמעות סימן הוא שנפשו טובה ושלמה. ומי שלא, סימן שנפשו אינה שלמה. יש לקשות האם אכן נפקט שמי שלא יוצאים אינה דמעות, האם נפשו אינה שלמה? **תשובה:** ראיתי בשם הסטפילר שדברי הארי"ה הולכים על אנשים מבוגרים שיש להם רגש, אבל אצל צעירים דמעות הכוונה היא ממקסמום שגם מגיעים ודמעות הם רק כמשל, יש כאלו שאצלים רגש ורוממות זה כמו דמעות. (ור"ח ויטל הביא מרבו הארי"ש שיש איזה רגע על התעוררות באמצע רי"ה וזה הזמן שבו דנים אותו למעלה ואז יקבל עי"ע קבלה שיכול לעמוד בה וזה ישפיע על גור דינו לטובה).

שאלה: איך אדם יכול לבוא לראות נש המלך כשהוא מלא בחטאים מכל השנה, ואיך מקיים תשובה מאהבה? **תשובה:** רבינו יונה באגרת התשובה אומר שבראש השנה

הסביר המנהל ואמר: נכון שהעובד הזה לא רווחי והוא לכאורה מיותר, אבל זה הכל רק לכאורה. אך מכיוון שהעובד הזה הוא איש שמו ועליו ומשרה אווירה טובה בעבודה, תמיד הוא זורק שמח טובה ובסופו של דבר גם אין תועלת ישירה ממנו, אך הוא יוצר את האווירה הטובה בעסק, והודות לו התקוותות חוזרים לכאן שוב ושוב והעובדים האחרים קובעים עם הרבה יותר חשק. בעל העסק הופתע, אך נאלץ להודות שהצדק אתו. והיה זה העובד היחיד שמאז ומעולם נשאר בתפקידו, למרות שמבחינה כלכלית לא היתה כדאיות ישירה בהחוקתו, אך מכיוון שהוא יוצר אווירה על שמחה הוא מתיר להשאיר בתפקידו. **הדברים אמורים** אלינו, אנוחנו מחפשים דרכים שנצא זכאים בדין, נוכיח להקב"ה שהסביבה צריכה אותנו, אפי' שאין לנו מפתח מצוות, אבל יש סיבה אחרת להשאיר אותו, כי בזכות הסיפק הפנים שלנו אנשים שמחים, ואז נזכה לכתבה וחתומה טובה. אז הנה לנו עצה לזכות בדין.

שאלות ותשובות

אדם צריך לשכוח מכל העבר ולהרגיש כאילו היום הוא נולד, היינו שאין יחס לעבר כלל, וכעת הכל מתחיל מחדש כתינוק שנולד וכך רואה אותו הקב"ה. וההרגש צריך להיות אהבת ה' גדולה, שיש לנו אבא שנותן לנו מתנות בלי גבול, וישחזר לעצמו מתנות שהי' נתן לו במשך השנה וירגום לעצמו לאהוב את ה'. שכל היום רק מטביב אותו וכל מה שהוא דורש זה שנקיים את הוראותיו. וכעת אתה יכול להמליך על עצמך את הקב"ה יותר מהעבר להשתדל להיות עבד יותר נאמן, ועושים זאת עיי"ה קבלה אפי' קטנה, ובלבד משהו שהוא יודע שאלו יגמר תוך יום יומיים. ותשובה מתוך הכרת הטוב, אז חסדי ה' קבלת התשובה הם עד אין קץ. וזוהי תשובה מאהבה.

שאלה: לפי מה דנים את האדם? **תשובה:** הירושלמי אומר שכדנים את האדם בר"ה דנים אותו **לפי ההתנהגות של יום ראש השנה ולא לפי מה שהתנהג כל השנה.** (ראה בהרחבה עליו שור א מד) אז אפי' אם כל השנה הייתי רע, כיוון שכעת אני מתנהג כרצון ה' אז אני אוכה בדין. אמנם זה ברור מי שהחזר רע כל השנה בדרך כלל הוא לא יכול להתגבר על היצרני' לומר איזו מליצה של לשח"ר או על החזן, או על זה שתפס לו את המקום, או מי שהזין את המזון, או אשתו שלא הכינה את הדג שהוא אוהב. אבל מי שיש לו ימים יותר טובים ופחות טובים, יש לו מדבר. הירושלמי הנ"ל פתח תקווה שיוכל היום להיות יותר טוב.

שאלה: מה צריך להרגיש בעשי"ת? **תשובה:** ידמיין לעצמו את הבן שלו או משהו אחר שהוא הכי אוהב אז את עצמו נמצא על חבל תליה, ואוטוטו שמוסייט את הקרקע מתחת לרגליו ואם יעשה פעולה כל שהיא אזי מחזירי' אותו לחיים, בוודאי יעשה ככל שביכולתו למנוע את מיתתו. אנוחנו בעשי"ת תלויים ועומדים ועיי"ה פעולה של תשובה אנוחנו יכולים להינצל. פשוט שנעשה כך בטרם יהיה מאוחר.

שאלה: איך להתפלל בעשי"ת? **תשובה:** כתוב בחת"ס בשם הקדמונים שכל התפילות על כל השנה שנפסלו מחמת שלא כיוון טוב תלויים ועומדים על עשי"ת, ואם בעשי"ת האדם מתחזק בתפילה, אזי הוא זוכה שכל תפילה ממכרת על אותה התפילה באותו היום של כל השנה. כגון שחרית של יום ראשון מכפר על השחריתים של ימי ראשון של השנה. לכן היצר מתאמץ להכשיל, אבל הידיעה שיכול להשיג שתפילה אחת שלו מצילה מאות תפילות עושה את זה שווה להתאמץ.

שאלה: מה זה תשובה? **תשובה:** כל זמן שאדם לא עושה תשובה יש חציצה בינו לקב"ה, ותשובה זה דבר שמוחק את פשעי העבר, ובכך מסלק את החציצה. ועיקר התשובה הוא ג' דברים חרטה, וידוי ועיאת החטא (והיינו קבלה לעתיד). ונפרט: דבר ראשון צריך להתחרט על מה שעשה, וכמו אדם שעשה עסקה לא טובה שמתחרט עליה, דבר שני לבקש סליחה מהקב"ה על מה שעשה והיינו וידוי. דבר שלישי והוא הקשה מהכל והוא מעכב כמבואר בראשונים. והיינו שיקבל עי"ע לעתיד לא לשוב לזה העוון לעולם, ואם היה ברור לו בשעת הקבלה שלא ישוב, אז אפי' שאי"כ שב על קיאו התשובה מועלת. ואמנם הדבר קשה אך רבינו יונה אומר רעיון מעניין שמספיק להיות 'מתייצב על דרך טוב', והבאנו בעבר מהל של לכך על אדם שנסע מירושלים לבני ברק והנה חולפים מלח בעיף 3 שעות נסיעה והוא שואל את זה שעל ידו מתי נגיע לבני ברק? ענהו לו השכן אתה טועה, בני ברק זה בצד השני, אנוחנו מתקרבים כעת למצפה רמון בדרום הארץ. אומר האישי אני לא מבין הרי כשיצאו מירושלים אמרו לי ששעה נסיעה, ואתה אומר שפלוט שלוש שעות שאנוחו עדיין רחוקים? ענהו השכן פשוט לקחת אוטובוס שנוסע לדרום במקום למערב, אתה היית צריך לפנות שמאלה. אומר רבי ישראל באותו הרגע שהוא יורד מהאוטובוס ועולה על אוטובוס לכיוון יב"ב אז הוא מתייצב על דרך טוב ואפי' שהוא כמה מאות קילומטרים מבני ברק. ואותו הדבר בתשובה, העיקר זה הדרך ברגע שאתה בכיוון הנכון והיינו שאתה יודע את הבעיה, ומעוניין להפסיק עם הלשח"ר והדיבור בחזרת השיץ' ויש לך רצון ושאיפה הגיע ליעד אזי אפי' שהוא עדיין רחוק אבל הוא בכיוון חיובי זה מועיל. סיפר רבי אליהו דיסקין שהיה בחור שהתחיל להתפרפר, והרבנים המליצו לחתן אותו מיידיית, הציעו לו שידוך בחורה שזה עתה התחילה לשוב לצור מחצבתה, וכשהונח הדבר לפני גדולי הדור הם אמרו בשופי"א לא. האבא של בחורו לא הבין את הבין הן שלו מקיים כל התורה,

רק פה ושם הוא פוזל לצדדים אך הבחורה בקושי יודעת מה זה שבת, אמנם היא מתחזקת אבל היא עדיין לא ארוחת בעשירית המהף שהיא שלו אוחו, ענה לה הרב בחבורה נמצא בכיוון המנהל והבחורה בכיוון היישר, ודו"ק. וכשאדם מתחיל להשתנות זה נקרא שחזר בתשובה, אפי' שיועד שיקשה עליו להחזיק מעמד. כי מטרת התשובה היא לומר לקב"ה איך אני באמת רוצה להתנהג, וזה תפקידו הראות לקב"ה בעשרת ימי התשובה שאני רוצה להתנהג כך, ובמקביל יקבל ע"ע'י משהו שיוכל להחזיק בו הלאה אפי' מעשה קטן ועי"ז הקב"ה מקבל את התשובה.

שאלה: האם יש יום שעשייתו שהוא מיוחד משאר ימים? כתוב בטעם האפרים שיום ח' בתשרי הוא יום מיוחד מכיוון שהוא יום שאומרים בו י' מידות. ובאלף המגן כתב שיש המתענים ביום זה. וכתוב בספרים (בני יששכר ועוד) שהוא יום סגולה והתעוררות רחמים, והוא יום מסוגל ביותר לתפילה. וכן כתוב בספרים הקדושים השומר שבת שובה כהלכתה מתכפר לו כל מה שחילל במשך כל שבתות השנה.

שאלה: סגולה ליו"כ: **תשובה:** כתב רב האי גאון שהאומר אדון עולם לפני התפילה בכונה תפילתו נשמעת ואין השטן מקטרג עליו ובפרט ביו"כ.

שאלה: מה מיוחד ביו"כ: **תשובה:** יום כיפור הוא יום של רחמים וה' מוחל בו על כל העוונות (עי' תשובה והוא מכפר רק למי שמאמין בכרתו) וכל השקעה הכי קטנה בדבור ובמעשה מזכה אותו בשכר עצום. הנה אם יום אחד אתה מגיע עם המשפחה שלך לפארק, ואתה בא לצאת וכל הילדים עיפים ועצבנים ואין להם סבלנות ואין אוטובוסים, ופתאום בא אלק אדם ואומר לך אני נוסע לכיוון הבית שלך, ולוקח אותך עם כל המשפחה. מדוע זכית לכך? זה בגלל שביו"כ בין מוסף למנחה אמרת עוד פסוק בתהילים. או לעמל הבן שלך לא מסתדר עם החברים בביתו, כמה צער ועצבני יש לך מהו ואתה יכול לפתור זאת בקלות, עי"י עוד מעשה טוב של הארת פנים ביו"כ לבני הבית, או למישהו שצריך את זה בספסל בבי"כ, וכל דבר הכי קטן ביו"כ, פועל הרבה מאוד במשך כל השנה כולה.

שאלה: מבואר ברוב הראשונים שדרך התשובה לבד מוודיו וחריט היא קבלה לעתיד. השאלה היא מה לקבל לעתיד: **תשובה:** ידוע שרבי ישראל סלנטר היה מדבר כל האלול על הקבלה שצריך לקבל בשעת נעילה ולחשוב כל הזמן איהו קבלה ויכל לקיים. והורונו רבותינו שצריך לקבל קבלה קטנה שיוכל להחזיק בה, ולא כדאי שזה יהיה דבר רגשי כיוון שלא תמיד אפשר להרגיש, אלא דבר מעשי. הרב שך ביטח ידועה בערי"ה אמר שיקבלו ע"ע ברכת המזון מתוך סידור. ורבי מיכל יהודה אמר שיקבלו אשר יצר מתוך הכתב. ומה התועלת בדברים קטנים? י"ל שאם אדם מתגבר על דבר קטן בדרך כלל הוא מתחזק בעוד דברים. וברור שהדבר הרצוי לפניו יתברך שהאדם יתחזק בדבר שהוא חלש בו כגון אדם שירגל לדבר זדורים אסורים יקבל ע"ע קבלה בזה הדבר, כגון שיש שעה ביום שיהיה מה שיהיה הוא לא מדבר לשה"ר, שקר וכו'. כי מי שמשנה טבעו אז זה בגדר עקירה וזוכה להארת פנים מיוחדת מאיתו יתברך.

שאלה: אדם שרף אותי כל השנה והרס לי את החיים במזיד, פשוט אנני מעולה בי לאורך זמן, בייש אותי ברבים וירד לי לחיי האם אנני מצווה לסלוח לו? **תשובה:** כדאי של מאוד לסלוח לו, כי כמה שיותר השפיל אותך, במחילה שלך אתה יותר מעביר על המידות והקב"ה יותר מעביר לך על הפעמים ונותן לך שנה יותר מתוקה, ומה שלא תמחול לו לא יעזור לך שום דבר לשנה הקרובה ומה שתמחול לו הרווח הוא נקי אך ותזכה לדישונות אדירות אפי' נגד הטבע.

שאלה: החיי אדם מביא שצריך בוודיו להתודות על עוד מאות עבירות (והוא מפרט אותם שם). האם צריך לומר הכל ואי"כ הרי זה קשה מאוד? **תשובה:** הסתיפלר היה מיישץ לומר בכל תפילה חלק. היינו במעריב יאמר את כל החיי אדם על האותיות א-ה. בשחרית יאמר ו-י. וכן הלאה. וכך עד נעילה יאמר הכל. וכך יוכל גם לכונן יותר.

שאלה: מה לעשות כדי שהקבלה שיקבלתי, אחזיק בה ללאה? **תשובה:** יש הרבה שיטות. נביא רעיון אחד. למשל אדם קיבל ע"ע על לשמוע קווי נייעס, והנה כעת יש התפתחויות פוליטיות מעניינות והוא חייב, הוא לא מסוגל, הוא לפני התקף. הרעיון הוא שהוא יחשוב לעצמו מה עומד להיות במשך השנה האם אצלו, באיזה דבר הוא חייב ש"ד מיוחדת שהדבר יצליח, ואם חלילה לא, אז תהיה לו עגמ"נ עצומה, ואז הוא יחדיר לעצמו שאילו כעת הוא ישמע קו נייעס יהיה לו נזק דבר שהוא כי"כ צריך בו ש"ד מיוחדת, אם זה בעסקה פלונית שצריכה להעשות, או שהחברות שלו יעזוב אותו, וכ"א יודע טוב טוב באיזה דברים הוא צריך ש"ד ולא חסר לו כעת צרות משם...

שאלה: אדם שהורגל לדבר לשח"ר כפיצ בהרבה אנשים ואינו יודע או שאינו מסוגל לבקש מחילה, איך יוכל לפייס את חבריו? **תשובה:** דבר ראשון לומר בפני מלא שמוחל לכולם (תפילה זכה). רבי גרשון אדלשטיין נוהג להביא ע"כ את דברי החוה"ל שהאדם צריך להשתדל מה שיכול ולבקש מה שיתן בלב הנפעל ממחול לכל מה שהכניס אותו אפי' בלא יודעים. והוא עצמו ישתדל ככל יכולתו לעשות את כל דרכי התשובה והקב"ה יסייע בידו שאכן ימחלו לו.

שאלה: אישה שמתופלת בילדים והיא לא יכולה להתפלל בבית כנסת, וכמוכן אין לה התעוררות מספקת בימים הגדולים בראש השנה ויום כיפור, מה היא יכולה לחזק

עצמה? **תשובה:** רבי אליהו לופיאן אמר מקובל אצלי מרבתי: אינם הנמצאות ביותן בימים הנוראים ומטפלות בילדים אישן צריכות לרוממות של בית הכנסת כולת שתפילתיהן יעלו למעלה אלא להן יש צינור ישיר עד כסא הכבוד ובמעט הזמן והכוונה שיש להן הן מתקרבות לעולמות העליונים ומה שלוקח לצבור שעות ארוכות של שניות ברגע קצר. והרב שטינמן צ"צ"ה היה אומר המטפלת בילדיה ובקושי מצליחה לפתח המחזור אין לה מה לדאוג ולחשוש, על השנה שתהיה לה אדרבה זכות המצווה של טיפול בילדים זה מה שיזכה אותה בשנה טובה. והדברים אמורים גם על מי שלא יכול להתפלל בבית כנסת בגלל שהוא בבידוד או קשה לו לצום וצריך להיות בבית וכדו' ולא יכול להתעורר מספיק, אז אותם אנשים צריכים לדעת שכיון שהקב"ה שובב שבה הדרך תעבור את יום כיפור וראש השנה אז זה התפקיד שלך וכמה שאתה מתאמץ זה רצוי לפני ה' מאוד מאוד.

שאלה: אילו אירועים היו בראש השנה: **תשובה:** נברא אדם הראשון וחטא והקב"ה דן אותו. נח יצא מהתיבה. ומותינו שרה רחל וכן חנה התעברו בו. י"א שזה יום עקדת יצחק. נפטרו בו שרה ורבקה רחנה, וכן י"א שנפטרו בו רבי אמנון ממגנא שחיבר הפיוט ונתנה תוקף. ובשנת תרפ"ד החל לימוד הדף היומי לראשונה. והראש השנה הוא היו"ט היחיד שגם ארץ ישראל נוהגים אותו וימים מכיוון שיש שנים שבים ראשון לא תוקעים, כמו השנה. (ביום כיפור תש"ד פרצה מלחמת יום הכיפורים).

שאלה: מה העצה הטבעית לעבור את צום יום הכיפורים בקלות שיוכל באותו יום להתעסק רק בעבודת ה' ולא להרגיש חלש שלא יוכל לעבור כראוי? **תשובה:** שבע לפני הצום ימעט ככל שיכול משתיית משקים עם קפאין כקפה וקולה, ומיומנים לפני הצום ירבה בשתייה כמעט כפול מהנצרך לו, וערב הצום יאכל ארוחת בוקר מסודרת, ארוחת בנינים קלה, ובארוחת צהרים יאכל דברים מסודרים, מלא וכן יוסיף הרבה ירקות לתפריט, בסעודה מפסקת יאכל חלה עם טחינה וירקות וכו', אך לא יאכל גמשה היום דברים מלוחים חמוצים ומטוגנים ולא אכילה גסה וכן לא יאכל רוג'ל ודברים מרובי סוכר למיניהם במשך היום. כמו"כ לא יעמיס ע"ע יותר מידי אוכל. וכך יהווה הדבר כהשתדלות ראויה שלא יצטרך כל היום הגדול להיות בחולשה גדולה, והחכם עיניו בראשו. **ב. העצה המהפך להיות להקל התענית.** ציטוט מדרך שיחה עמוד שפ"א: רבי אליהו דושניצר סיפר ב"יוע"ד כי היחפץ חיים" היה תולה פתק ישיבתו בראדון לפני תשעה באב, ובו היה כתוב ב' דברים: **א** יעשה להקל התענית - לשתות כוס תה מתוק מאד, ואח"כ כוס שני בלא סוכר כלל.

שאלה: כידוע אין יום הכיפור מכפר על עבירות שבי"א לחבירו עד שיצאה את חבירו, ממי הכי צריך לבקש סליחה? **תשובה:** מכל מי שפעם בו, ובפרט מוטל על האדם לפייס את אשתו כי המצער את אשתו גורם ר"ל שיתקצרו ימיו כך כותב הרמ"ק, והרבה פעמים מרוב שאדם הוא צדיק הוא ממעט מחובתו לדיבור עם אשתו גם במקום הצורך, והאדם חושב עם אשתו איך אסתדר, אבל זה לא כך והיחסי לכח"פ בעי"כ לבקש סליחה, ולבאר היטב שהדברים שעשה וביערה אותה לא נבעו מרוע אלא מחוסר שימת לב, וברור שצויה החדשה הוא ישתדל ביתר שאת לחשוב מה מפריע, ועי"כ ודאי שתמחלו לו.

שאלה: מהי הסגולה הגדולה לישועה שהנהיג רבי אריה לויין וכן נהג הרב אלישיב: **תשובה:** במוצאי יום כיפור מיד אחר התפילה יש כח לכל יהודי ועל כל נהג והיושיב ג' יהודים 'רגילים' [י"ו, אין דבר כזה...]. ואם 'פוסקים' ישועות, ואומרים כשם שגזרו בב"ד של מטה כך גזרו בב"ד של מעלה, ורבים רבים נושעו מזה.

שאלה: האם מוטל על האדם מדין חינוך לקחת בנו לבית הכנסת? והשאלה היא ברוב ימים נוראים שנימצאים הרבה בבית הכנסת, מה מווייב בזה? **תשובה:** הדבר ידוע שיש ילדים שליבם נמשך יותר לביה"כ והם אוהבים לבוא להתפלל מתחילה ועד הסוף, אבל יש הרבה מאוד ילדים (וידוע שזאת בעייה נפוצה) שהדבר מעיק עליהם ויש להם מזה הרגשה לא טובה, ואם האבא יקח אותם לביה"כ יש להם הם יפתחו סלידה לעניין, וכשיגדלו בית הכנסת לא יהיה מקום החביב עליהם וזה שלוקח אותם לשם בעצירותם יכול לגרום על נזק לעתיד, וכאלו ילדים החכם עיניו בראשו, יחכה בסבלנות עד שייגעו מצב שהילד מעצמו ירצה לבוא ולא יכריח אותו ללכת לוה, פעם שמעתי את רבי גרשון אדלשטיין אומר בתקופת הלורה על ילדו בן 11 שלא יכריח ככל וכשהילד יגדל על יבוא לבד וחוזר ע"כ כמה פעמים. שכן יכול לעשות לדבר ע"כ הרבה בבית, כמה גדול הוא בית ה' וכמה תועלת יש למי שמכבד את הקב"ה ומגיע להתפלל ובפרט בבית הכנסת וכו' והדברים חודרים ללביב אט אט. וכמוכן, מדובר רק על לידים שלא מפריעים לתפילה. אבל לידים שמפריעים לאחרים להתפלל, אין להביא כלל.

(מעלת יום שמחת תורה. רבי יוסף חיים זוננפלד היה אומר שבזמן הקפות זה זמן מאוד מסוגל להתפלל על נחת המילים. ביסוד ויורשו העבודה כתב שמי שזוהר בשמחה של תורה ביום זה בטוח שלא יפסוק תורה מזרעו. וכתב רבי חיים פלאגי' שבים שמחת תורה כל מה ששואל מהקב"ה מתוקב).

מודק זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו ממור השבוע: א. לתינוקת שלא נרעעת. לנו גם היה את זה והלכנו לאוסטאופט, (זה רפואה קונבנציונלית, בתחום רפואה משלימה) וזה עזר האותו יום! אולי יש את זה גם בקופת

חולים, אבל לכאורה הפרטיים יותר מקצועיים..... אכחנו היינו אצל אחד פרטי חרדי בבני ברק בשם ד"ר דניאל רייך, הטלפון שלו 0504171651 ולא זול בכלל, לא זול שווה כל שקל! (יצוין שאין לנו קשר אליו ואין לנו אינטרסים בעניין) אם רוצים המלצה אפשר להתקשר אלינו 0534102817. **עוד פתרון שמועיל להרבה:** אפשר לבקש מהרופא מרשם לסימקול, אם לא עוזר יש בסיסקון אם לא עוזר יש אומרוזול. אכחנו ניסינו הכל, העגנו למינן הגבוה ביותר האפשרי ואז התברר בעזרת ה' בעזרת שליו ד"ר היילקד שמקבל ברח' המי"ג בירושלים ובמגלה אלגרויות שהילדה אלגריית לחלבי, 24 שעות אחרי הפסקת החלבי הכל נרגע!!! נולדה תינוקת חדשה. **עוד פתרון:** בקשר לתבאי בטון של תינוקות ביגל שנה וחצי כדאי מאוד לנסות להביא בבובו (קמזומיל) וכן שני שומר רוג'רים (מגיע בקופסא עגולה מיוצר בשוויץ). **ב.** לגבי חתולים שמסתובבים בחצר רבים הצינו לפזר פלפל שחור הריח מבריא אותם, פתרון זה מועיל להרחקת חתולים מסוכות. **עוד תכונה:** לגבי חתול "מתנחל" יש חומר הנמכר בחלק מהטמבורים המיועד להרחקת כלבים וחתולים. תרסיס שמרססים אותו כל יום במקום שבו אכחה שוהה. **ג.** עצה מהילד הצדיק המתוק אליעזר כהן שכתב להשתמש עם גומיות שיש בקרובים לתור גומי למשקפים. **ד.** בענין מי שלא מצליח להסתדר כל פעם להקיש את השטרודל גימילי וכו'. יש תוסף שעושה את זה אוטומטית את צריך לחלוץ על @ והוא מקלד הכל לבד מי שרוצה שיצור קשר במייל Y6164349@GMAIL.COM. **ה.** בקשר לחורים הנוצרים בכביסה ביקורק בבד כותנה וכו'. הבעיה הופיעה גם אצלי, אחרי שקינתי מכותנת כביסה של חברת 'בוש', כל כביסה 60 מעלות, שהיא בדרך כלל של בדי כותנה, יצרה ויוצרת חורים, אחרי כמה ביקורים של חברת בוש אצלי, הם טענו שמדובר בעש' הבגדים' שנמצא בארונות, והוא הגורם לחורים. הפלא הוא, שגם בבגדים שהיו סגורים הרמטית, מיד אחר הכביסה הופיעו החורים, מה שמוכיח לכאורה שהבעיה במכונה. אם גם לשואל יש מכונה של חברת 'בוש' אולי יש פה כשל בדגם מסויים, נוכל להתארגן ביחד. **ו.** עצה אף למחור פריכיות אורז ישנות, שמים בטוטס של סנדוויצים לכמה דקות ויוצא יותר טרי ומאש פתיחה. ניסיתי גם על בייג'לך שהיו פתוחים והתיבשו. וממש נעשה פרדז' וטעיס. **ז.** לגבי מי ששלחו בעלון של נצו"י להשיג את ההוא שעושה את השילוח הקו, המספר 0527158830 ומבירו שערכתו בקיץ תשפ"ג זה עולה 350. **ח.** לגבי השארת ריח טוב בבגדים בסיום היבוש להתיז מקסימה למייבש 5-6 התזות ישירות על הבגדים ולהפעיל את המייבש ל-10 דקות נוספות. **ט.** בקשר לשאלה היכן ניתן להשיג מלטונין בזול במדור התורה חסה, תשובה: ניתן להשיג ברחוב מימין 41 בבני ברק במחירים זולים ביותר. **י.** למניעת ריח רע של זיעה ברגליים שמעתי פתרון מתי"ח חשוב מאד וזה בדיקת ומונסה, להשפירץ על הגרביים אדורדורט ולהמתין שיתייבש, ואח"כ ללבוש, ובמקרה של זיעת יתר לחזור על כך פעמיים ביום, הדבר התגלה כיעיל ביותר ומונע הרבה אי נעימויות. **יא.** פתרון להורדת סמיטק שנבדק לצאיית לרס 3000 על המסטיק להתחיל לגרד עם סכין לאחור כ2 שניות בעז"ה המסטיק נפרד מהבגד ובשלב להוריד את ריח ה3000 מהבגד ניתן לכבסו. **יב.** בקשר לשליחת מייל לרשימת מוסתרי', וכן, אם במקרה קיבלתם כוה מייל, שימו לב כשאתם מבקשים הסרה מרשימת התפוצה לא לעשות להשב לכולם' אלא רק 'השב'. והדברים ידועים למי שנטרד מזה. **יג.** לשאלת הקורא מה שם המשנה לליבלות-הן המשחה הוא 'ורומאל'. משחה שאוכלת את היבלת ממש, ולכן חובה מרשם רופא. **יד.** בקשר לטיפול שגיניים אצל ילדים קטנים א. כדאי מאוד להתחיל בבית לעשות איתו כעין "טיפול שגיניים" על ידי הכנסת כפית וכדומה דבר שני כדאי לקחת את הילד לפני הטיפול לתנות מתחקה שיחבר בעצמו משחק שהוא יבחר בעצמו ולקנות לו את זה שיחבר שהוא יעשה את הטיפול. **ג.** ישנם רופאי שגיניים המתמחים בנושא זה לדוגמה ישנה בבני ברק רופאת שגיניים מאוד מומלצת עובדת עם לאומית אך צריך יותר מחדש לקבוע תור. כדאי לבטח ואין בריחה אז צריך לעשות עם הרדמה מלאה חולים.

התורה חסה. בקשות שנשלחו מהציבור לסינו, למי שיש פתירות נא לשלוח למיל שבסוף העלון ותזכו לסינו לרבים: בקשת עזרה לגבר כבד 40 שתולש שערו ורקנו ללא לטיסה. **ב.** מה עושים עם בנדים לבנים שנבצעו עי"י בנדים צבעוניים בכביסה, ניסונו עם סבון כלים זה ירד קצת אבל לא הכל, אולי למישהו יש רעיון יותר טוב, בתודה מראש. **ג.** איך ניתן לשלוח מיילים הכוללים קובץ מבלי שגימיליל יחסום או ישלח לספאם? שלחתי קבוצה גדולה וסגרו לי את החשבון ניסיתי ליצור קבוצות של 49 אנשים וכן לשלוח מייל אחד ביום אך נודע לי שישנם אנשים שלא קיבלו את המייל או שגימיליל העביר לספאם מיד וכו' האם ניתן להערים על גימיליל! המידע יוכל לעזור לי.

הלכות לר"ה ויו"כ
נדריים. יהיה שלוח להתיך נדרי אשתו ע"י שיאמר בסוף ההתרה שהיא, שמבקש עם להתיך עבור אשתו ובשליחותה ויאמרו מותר לה וכו'.

האם מותר לכפול תיבות או קטעים בתפילה דרך תחונים או כשלא כיוון הפעם הראשונה או להתחון וכדו'. הדבר הוא בעיניה הלכתית ועדיף שלא יעשה את זה.

טעה בתפילה ואמר מקדש ישראל והזמנים במקום מקדש ישראל ויום הזכרון לא יצא, ואם נזכר תוך כדי דיבור יתקן מיד וי"א שיחזור לראש הברכה, וכשנזכר עד סוף שמו"ע יחזור לאו"א מלן וכו'.

בליל ראש השנה כדאי להתברך מכמה שיותר אנשים בשנה טובה. שמעתי פעם מרבי חיים קניבסקי שאמר שבבילי ראש השנה למרות שמעתיין מרבבות אנשים שביאים להתברך ולברך זה כדאי, כי ברי"ה כל דבר קטן מוסיף לדין וכתביה וחתומה טובה.

הסדר שעושים בסימנים יש בזה הרבה דעות. יש אומרים ששבעת המינים עדיף וי"א שחביב עדיף ולמעשה אפשר לשבת מה שרוצה.

בסימנים כשאמר יהי רצון אחרי הברכה לפני שאכל הסימן ל"ה הפסק ואין חוזר ומבדך.

על רביה וכדתי יש ספק האם יברך עליהם אדמה בסעודה לכן יפטור עצמו בדבר שחובה לברך.

כרתי ואמרם שיתרו שונאים וכן בתמרים שיתמו שונאים מי הם שונאים? יש שמכוננים על נסראללה וכדו' ויש שמכוננים על שונאי הדת ועוקרי התורה וכדו'. צריך לדעת שלא אליהם הכוונה, ואפי' יש בעיניה לכוון על זה. ואומר המטה אפרים ואלף המגן ס"י תקפגי וכע"י בפמ"ג וכן החיים שם, שכחונו הגוי למקטרגים בשמים שלא יוכלו לקטרג. ואל יכווין לשונאיו אפי' הגויים כי עיי"כ הוא מעורר קטרוג.

רח"ק אכל סימנים גם ביום ב. ולא אמר היה"ר.

הארי כותב שב'איה' מקום כבודו שבקדושה הוא זמן לבקש בכותב על שערות, לידים צדיקים, ורוח הקודש. ורבי חיים קניבסקי אמר שאפשר בדיבור. ואם הוא באמצע תפילת לחש שיתפלל בהרהור.

הלך לצרכיו והפסידי תקיעות למעומד האם צריך להשלים. אומר החזו"א (או"ח קל"ז ד) לא צריך, כי זה נתקן לציבור ולא ליחיד.

מותר להפסיק בין תקיעות דמושב למעומד לאשר יצר ותהלים. (הסטיפלער, הרב אלישיב).

תחילת התקיעה היתה בלחש ולא שמע, אפי' שהמשך התקיעה היה כשיעור לא יצא. (שו"ע ומשני"ב תקפו ס"ק יד).

חלם בזמן התקיעות. אם יודע ששמעו אפי' לא היה מרוכז יצא, ובלבד שיכול לומר מה תקעו כעת תקיעה או שברים וכו'. רנ"ק

שינה ביום ראש השנה אחרי צנות. הארי"ה הקדוש כתב שיותר וכן נהגו בעצמם הסטיפלער הרב אלישיב ועוד מגדולי הדורות. וכשמפריע לו אח"כ להתפלל וודאי שמותר.

כפרות. יש להיזהר מלומר הפסוקים בני אדם וכו' ליד התרגומים כי בדרך כלל יש מהם ריח רע. כמו"כ אי"צ לבדוק את כשרות התרגומים לאחר השחיתה כי גם אם התרגול טריפה יצא ידי"ח ועיין שו"ת יו"כ א ג. אם לקח תרגולת לזכר או הפוך יצא ידי"ח. **העושה** כפרות בכסף יעשה מיינימום בפרוטה בכל המוסף וצריך לומר שוב שוב.

שכח המלך הקדוש וברך וי"כ חוזר ואינו צריך לומר שוב וידוי.

ידוי. זהה בוידוי לא להיסימך על שום דבר שאם יזוז אז יפול.

כתב שבו"ע שיש להדליק נר לכל היו"כ (נר נשמה) לכל אדם נשוי אחד בשביל האיש והאישה.

לבישת קיטל בשנה ראשונה. אמר הרב אלישיב שהיום אין חשש לכוש משום שזה לא מפחיד את האישה.

תפילה זכה צריך לומר קודם השקיעה וכמו שכתב המשני"ב תר"א.

באיה מילים מכים בע"ל חטא? אפשר בהכל. אבל ביעול חטאים צריך לדפוק במילים שאנו חייבים ולא בקרבן או בעונש, כמו שיש שדופקים בסקילה, שריפה, הרג, ותנק. כי"כ בברכי יוסף קלא ובמקור חיים לחוות יאיר ס"י תרז.

מי שנמצא באמצע וידוי האחר תפילת ח"ל קודם אלוקי צנור יכול לומר נג מידות עם החיבור. ולכתחילה ראוי לומר יהיו לרצון. רבי ניסים קרליץ.

דיני עינוי ביו"כ. הטעם שמאכלים קטנים ביו"כ ולא מהנכנסים לצום כי שלם הוא משום פקו"י. ואומרים רבים מהפוסקים ש"כ"ז יהיה אסור לתלמי ממתקים שוקלד וסוכריות. צריך לתת לו לחם וכדו' שלא יסתכן בפקו"י, אבל לא סתם פינוקים. כך פסק הרב וואזנר. אבל רבי ניסים התיר ועיין ביחוט שני. והאוכלים פת יטלו ידיהם כמו בכל השנה.

יש המסיימים נעילה אחרי צאת הכוכבים למרות שכבר פנה יום. התרומת הדשן ע"ה מביא בשם רבי שרירא גאון שבמוצאי יו"כ אין הדין והבימה מסתלקים עד שישלמו שיראה את תפילתם.

בהבדלה שבמוצאי יו"כ. אם מונח פת או מזונות על השולחן יש לכסות אותם משום בזיון הפת שמקדים הגפן להמוציא משני"ב.

שם. יזהר לברך מעין שלוש על היין קודם שנוטל ידיו על הפת כי אם נטל שוב לא יכול לברך מעין שלוש על היין, ויכוון לצאת בברכה המיוון. משני"ב קעד טו.

חידות:

חידות תורניות וכן חידות בענייני ראש השנה, יו"כ וסוכות: וחידות שונות לשאל לילדים

חידות תורניות: 4. שתי מצוות שלפעמים יש עליהן 5 ברכות, לפעמים 4, לפעמים 3, לפעמים 2, ולפעמים 1! ב. ברכה שמברכים רק ביום רביעי? ג. היכן מצוי מאמר חז"ל? ד. לדינא שנוהג רק בשבת שובה? ז. איך יכול להיות שיתקע בשופר ויקיים מצוות תקיעה ויעבור בעירה (לא בשבת)? ה. מה המכנה המשותף בין שרת רחל וחנה גברי ראש השנה? ו. לאיזה דין שופר ביי"ט יותר חמור משופר בשבת? ז. איך יתכן דבר הבא מטמא והוא טהור? ח. מה אסור כל השנה

ומותר ביו"כ? ט. איזה בעל תוקע שתקע והוציא עצמו ואחרים, לא יכול לתקוע שוב להוציא אחרים? י. על מה כל השנה לא עונים אמר ואלו ברי"ה וביו"כ עונה? יא. איך יתכן שעיי" אכילת גבינה נצלב ממיתה? יב. כיצד יתכן אדם שיצטרך לשמוע פעמיים שופר ברי"ה? יג. איך יתכן חמישה ימים ברצף שלא קוראים בהם הלל וקוראים בתורה? יד. איך יתכן פרשה שלמה שקוראים אותה פעמיים בשנה? טו. איזה דבר נמצא בלב פינה, צומח ולא באדמה, ומברכים עליו ברי"ה? טז. איפה מוזכר בתורה פעם בפרוש ופעם ברמז שתשרי זה תחילת השנה (למרות שבתורה תשרי זה החדש השביעי)? ז. מניין הכבשים בהג הסוכות? יח. איך יתכן שבת בשחרית ובמנחה אותה הקריאה? יט. היכן ברי"ה תקעו בשופר אחד פלוס שתי חצוצרות? כ. איך יתכן חמש קריאות שונות לגמרי יום אחרי יום? כא. שני לילות רצופים שלובשים בהם סלית? כב. ביום כיפור אסורה מילה שלא בזמנה. מי בכל זאת נימול אף שלא היה בן שמונה ימים? כג. מה עושים בראש השנה להזכיר את ברכת יצחק ליעקב? כד. למה שימש פעם השופר חוץ מראש השנה? כה. מה משליכים בחודש תשרי? כו. מי מכשיר בגלג שהוא עקום? כז. איך יתכן יום כיפור ביא יב תשרי? כח. היכן תוסי' בשבת מזכיר את שבת שובה?

חידון תשרי: 1. מה פירוש המילה "מורביות"? 2. מתי הלכו לקלפי בחודש תשרי? 3. איזו מצווה מקיימים עם פסולת? 4. איזה שוטה אינו ראוי למצווה? 5. לא. איזה פשוט הוא חלק מהמצווה? 6. מתי מסתכלים על דמות הקשת בתוך הענף? 7. מתי יישנים בחדר האוכל? 8. מה מוקצה גם לא בשבת ויו"ט? 9. איפה שומעים גם את השקט? 10. איזה חג אינו חג?

חידון רמזים לתשרי. 1. מי גסה? 2. מי סגולה? 3. מא. מי מעביר? 4. מי גדולה? 5. מי עושק? 6. מי מומחה? 7. מה מי כחומר? 8. מי נחפז? 9. מי מושפל? 10. מה מלבין? 11. מי מהחשבים?

קצת חידות לסוכות: 1. כיצד יתכן שני בני אדם יושבים בסוכה אחד יצא ידי"ח, וחברו שעל ידו נחשב כאוכל מחוץ לסוכה או כשוטה? 2. הרבה תירוצים. 3. נא. באיזה הלכה שווים סוכה ותפילין? 4. נב. אתרוג פסול כיצד יצא שאם ימצא בו נקודה שחורה יוכשר? 5. נג. כיצד יתכן סוכה שיש ימים שהיא פסולה ויש ימים שהיא כשרה? 6. נד. כיצד יתכן שאדם יאכל בסוכה כשרה כדת וכדן והוא לא מצטער ונחשב שאוכל מחוץ לסוכה? 7. נה. כיצד שייך להכשיר סוכה פסולה עיי"כ דיבור? 8. נו. אתרוג החסר פסול, איך יתכן שאם יתחסר ממנו עוד הוא יוכשר? 9. נז. איזה אתרוג כשר רק במקום מסיים? 10. נח. כשרוצה לשתות, מתי מחוייב לשתות דווקא בסוכה? 11. נט. מתי בונים סוכה לצורך יו"כ? 12. ס. איך יתכן שסוכה תוכשר עיי"כ סכך פסול?

חידות לבורגים (מתוך ספר כי רבי הכמתכם ופיצוחים). 1. פעם הגיע לרבה של ירושלים רבי שמואל סלנט אישה שבתעו את חברתה לדן תורה, וכך היא סיפרה. איך עמלתה קשה על עשיית כביסה, ובסיום הנחתי הכל בסלסלה ונכנסתי לביתי שחזרתני אני מגלה שכתנתי חמדה לה את כל הסלסלה ולקחה זאת לעצמה, ואילו חברתה טוענת להדי"ם. הכביסה שלי והוא שם מתנפלת עלי והמוציא מחבירו עליו הראיה. רבי שמואל שהיה חד עין ראה שניכרים דברי הראשונה כאמת, אך הדין לא מאפשר להוציא מידה של השנייה. מה עשה בשביל להוכיח לעין כל שהשנייה לא צודקת? 2. סב. שאלה מהרב מבריסק: אדם שנטה למות בעוד אשתו מעוברת ר"ל כתב בצוואתו לבניו כך, כל רכושי ינתן לאשתי ולולד שלי, אם תלד בן הוא יקבל פי שניים ממנה. אם תלד בת היא תקבל מחצית ממנה. והנה ילדה אשתו תאומים כן ובת איך יקיים הצוואה באופן שלא יסתור לרצון הבעל? 3. סג. טבלת שוקולד המחילה 48 קוביות ורוצה לפרק לריבועים בודדים במקרה שישקח כל פסם חלק שיתקל לליים, כמה מהלכים יצטרך בשביל להשלים המשימה באופן הכי קצר?

חידות לשאל את הילדים. 1. צירופים למילה ראש? 2. סה. איזה תפילה אומרים כל ראש חודש מלבד ר"ח תשרי? 3. סי. איזה דברים אומרים מבעל חיים משתמשים בהם בראש השנה? 4. סז. מה צריך לאכול ביום ב' דרי"ה שאין אפשרות שיאכל ביום הראשון? 5. סח. מה ראש השנה השנה שונה באופן משמעותי מאד מהשנים האחרונות? 6. סט. איזה שם של בת הוא סימן בריאה השנה? 7. ע. מאיזה פרי אוכלים ממנו את מה שלא מציינו שאוכלים בשאר הפירות? 8. עא. איזה בעל חיים אכל יונה? 9. עב. איזה פרות בתוספת אות אחת הנפך להיות עוף בערב יום כיפור? 10. עג. מה עושים בערב יום כיפור זה הניח שעשייתו מעשה הפוך? 11. עד. איזה תוספת מוסיפים בתפילה ובברכת המזון בחודש תשרי והוא משתנה ארבע פעמים? 12. עה. איזה בית לובשים ביום כיפור? 13. עו. איזה שתי מילים אומרים בעשיית בחול כמאה פעמים בערך? 14. עז. מה יש פעמים בחודש תשרי? 15. עח. מה אומרים כל יום גי"פ וברי"ה מוסיפים עוד פעמיים? 16. עט. מה מסיימים בחודש תשרי וחוגלים עיי"כ? 17. פ. איזה מצווה עושים עיי"כ שדופקים על הריצפה? 18. פא. איזה חתנים יש באחד מחגי תשרי?

תשובות לחידות: א. קידוש והבדלה- קידוש: חמש- יקנה"ו. ארבע- קידוש יו"ט סוכות (שהיינו ולישב בסוכה). שלוש- קידוש יו"ט (שהיינו). שתיים- קידוש רגיל. אחד- אם היו שותים יו"ט מבעוד יום אינו אומר אלא קידוש לבד. (רע"א ס"ד) הבדלה: חמש- יקנה"ו. ארבע- הבדלה רגילה. שלוש- הבדלה במוצאי יו"ה"כ. שתיים- מוצאי יו"ט. אחד- מבדיל מפלג המנחה באמצע הסעודה שכבר ברך הגפן (רצ"ג ס"ג) (רצ"ט ס"ב) ב. ברכת החמה. ג. שבת יב. הכנס לבקר את החולה

אומר שבת היא מלזעוק ואיתה שם (עיי"ב) בתוסי' לחד מהתירוצים הדומה רק בשבת שובה עדיין הוא תלוי ועומד. ד. מה תקיפה ליד חמור כדי להוליכה וכן בשביל לצאת ידי"ח שופר, חייב משום מחמר. ה. שלושתם כתוב בחז"ל שנקדו ברי"ה. ו. לגבי הנהגת ממנו עיי' שסומך לו כלי וכדו', דבי"ט אסור כי הוקצה למצוות, אבל בשבת שרי כי שרינו לצורך גופו ומקומו. ז. דבש הבא מדבורה ועיין בברות ז: בטעם לזה. ח. קרי"ש בעמידה. הן שם בקרי"ש בקול. שמו"ע יחף. ט. גר אין לו ערבות. י. המתפלל תפילת לחש בקול אין עונים אלא אמן מלבד ברי"ה וי"כ. יא. בן סורר שנהרג לא אכילת בשר זה דווקא אם לא היה איסור נוסף באכילתו. יב. חצי עבד שנשתחרר ברי"ה. יג. י"ח שחל בחמישי. יד. השנה, (לפי חצי בשנת תש"פ) קראו וילך בשבת שובה. טו. יצא קראו בשבת לר"ה. טז. קרן. 17. חג האסיף לתקופת השנה, וברשי"ה תחילת שנה כי תשא. 18. כששמחת תורה בשבת. יט. בבית המקדש. כ. ראש השנה יום חמישי. כא. יו"ט ומוצאי יו"כ. כב. אברהם הגוי ביום כיפור. כג. מרי"ה תקפג לאכול תפוח בדבש וביאר הגרי"א להזכיר ברכת יצחק ליעקב שאמר לו ריח בני כריח שדה תפוחים. כד. קריאה למלחמה (שמואל א ג) חרם על אדם עיי"כ ב"ד (מו"ק טז) ליווי ארון הברית ומשיחת מלך (שמואל ב טז). 19. תשל"ך. הרמ"א כותב שנהגו להשליך מים של הכפרות על הגג. וכן פי שנהגו להשליך ערבות על הארון קודש. כו. דופן חנוכה. כז. חולין דף קא שעת השמד. כח. תוס' שבת יב: כט. נטיעות (רשי"ה סוכה מג: ל). "טרף בקלפי" ביה"כ. לא. פסולת גורן וקב לסוכה. לב. הדס שוטה. לה. תקיעה פשוטה. לד. תפילות הקשת בתוך הענף - מראה כהו"ל. לו. סוכה. לז. עצי הסוכה הם מוקצה כל שבעה. לז. בבי"ד של מעלה: "יזקול דממה דקה שמעי". לח. איסור חג. לט. כותבת הגסה. מ. אין סגולה כותרה. נ. סגולה. מא. תשובה ותפילה וזקקה מעבירין את רוע הגזירה. מב. קגיעה גולה. אין גדולה כותרה. מג. אל יעשקוני דדים. מד. "שמנו נא רבותי ידינים מומחים". מה. "כתומם ביד היוצא..." אהנחו בידך". מו. ומלאכים מפזון. מז. ועיר האלקים משפלת עד שאל תחתינו. מח. לשון של זהרית שבראש המשתלת. מט. נחפשה דרכינו ונחקורנה. נ. או שאחד מצטער ואחד לא. או שניהם מצטערים אחד יש לו מקום אחר שיכול ללכת שם ולא יצטער ולשני אין. או אחד כיוון ואחד היה בטוח שהוא בבית ולא כיוון כלל הוא כאוכל חוץ לסוכה. או אחד שולחנו בבית ואחד שולחנו בפנים. או שניהם שולחנם בבית רק אחד זה אישה והאשה אין גזירה שמה תמצא כי לא חייבת בסוכה. או אחד קיבל ע"ע החג בשעה מקומת וחרבו לא. נא. בשניהם אסור שינת ארני. נב. מנומר, ונוסף נקודה שחורה שהפכה הנקודות לכתם הר"ח כשר תרמי"ט-י. נג. סוכה עם שתי דפנות ולחי, בשבת הסוכה מוכשרת מלן מניו הדיו דופן נעניין שבת כמבואר בגמ'. נד. כשלא כיוון כלל ולא הרגיש שישב בסוכה לכיו"ה הוא כאוכל חוץ לסוכה שצריכה כוונה. נה. כשהיא גבוהה עשירים ותמעט בעפר, אינו בטל עד שיאמר ויבטלנו בפה. נו. כשנטע בו עכבר אם יטול מקום הגניטה יוכשר. ני. מעשר שני סוכה לד. נח. באמצע הסעודה. נט. מובא ביומא כששלחו השעיר לעזאזל בנו סוכות כדי שהשליח ינוח שם. ס. אוויר פוסל בגי"ט, וסכך פסול פוסל רק בדי"א. סא. אמר הוציאו את שתי הנשים והשאירו כאן את הכביסה, וביקש מבני ביתו שיוסיפו כמה דברים מביתו לסל הכביסה, והנה הוא קרא לראשונה שמיד זיהתה שיש דברים שהם לא שלה ואילו השנייה אמרה הכל שלה מיד גילה את רמאותה. סב. היצק הירושלמי לשבעה חלקים שווים, יתן 2 לבן, 2 לאשה. סג. אחד לבת, כי מטרת האישה היתה שיהיה חצי מהבן ופי שנים מהבת. סד. לעולם הוא יזדקק ל-47 מהלכים. סה. ראש השנה. ראש של דג. ראש חודש. ראש ישיבה. ראש ראל. ראש המשלה. ועוד רבים. שה. ל"א הלל. סו. ראש של דג. שופר. דבש. סז. פרי חדש בשביל לצאת בשחייתו. סח. שלא תוקעים בשופר ביום הראשון. סט. תמר. ע. נגיעתה של רימון לא אוכלים נגיעתה של שאר הפירות. עא. יונה הנביא נבלע עיי"ה הדג. עב. כפרות עיי"ה תרגול. עג. כל האוכל בתשיעי ומתנתה בשעירי כאילו התענה תשיעי ועשירי. עד. יעלה ויבוא ביום הזיכרון הזה, ביום הכיפורים הזה, ביום חג הסוכות הזה, ביום שמנין בן העצרת הזה. עה. נעלי בית. עו. אבינו מלכינו. עז. צום. עח. עלינו לשבח בלחש והזהשי"ן במוסף של ר"ה. עט. מסיימים את התורה בשמחת תורה. פ. חביטת ערבית. פא. חתן תורה וחתן בראשית.

חידון משמעותיות מילים

חידון משמעותיות מילים לר"ה: מה הם יי משמעותיות למילה ראש? 1. ראש - התחלה. ראש השנה, תחילת השנה. ראשית דבר. 2. ראש - ההנהגה. ראש העיר. "וראשו מגיע השמיימה" בראשית כח יב. ראש השנה. ראש השרביט. 3. ראש - מנהיג. "נתנה ראש ונשובה מצרימה" במדבר יד ד. תרגום: נמני רישא. רש"י: מלך. 4. ראש - חשבון. "ישא את ראש מלקוח השבוי". במדבר לא כו. תרגום: חושבון. רש"י: חשבון. 5. ראש - תקיף. "וונתן ה' לראש ולא לזנב". דברים כח יג. תרגום: לתקיף ולא לחלש. 6. ראש - קרן. "וישלים אותו בראשו וחזשתינו יוסף עליו". ויקרא ה' כד. רש"י: הוא הקרן, ראש הממון. 7. ראש - עשב מר. "שורש פורה ראש ולענה". דברים כט יז. רמב"ן: ראש ולענה - עשבים מרים או ממימים. 8. ראש - חכם. "תירש וקרין תירש" זכה נעשה ראש. לא זכה נעשה רש"י (וימא ע"ו) רש"י: שמפקח ליבו בחכמה. 9. ראש - החש בראשו יעסוק בתורה. ראש - חשוב. 10. ראש הקהל. ראש המשפחה. האירוע יתקיים בראשות וכו'.

ניתן להשיג את העלון במקומות הקבועים ובמיל:

456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

העלון הבא יצא בס"ד לקראת פירת נח תשפ"ד